

highly productive and require critical thinking. They may be complicated by naming the time of departure and speed. The students may be given a plotted course and asked to comment on wind conditions at each waypoint or decide if the course is applicable under anticipated weather conditions (possibly there going to be a hurricane and students will need to agree on either course alterations or a reluctant anchorage).

The list of activities described is limited to one topic and only one chart present on PassageWeather.com and still it can cover the whole lesson from its beginning to the end. Weather web-sites offer a big variety of learning possibilities and factual sources, they are effective for pair and group work, description and comparison activities, situational tasks not only at weather-lessons but in topics connected with passage planning, pilotage, accident prevention, watchkeeping responsibilities, navigation challenges and visibility at sea. Despite the need of the Internet access, the activities are easy to implement and do not consume much time for being organized.

References

1. Passage Weather : Weather Forecasts for Sailors and Adventurers [Electronic resource]. – URL : <https://www.passageweather.com/>.

Т.І. Мацейків,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник
Інституту педагогіки НАПН України

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ В УЧНІВ ЛИЦЕЮ НА УРОКАХ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРІЇ

З початку 90-х років ХХ століття Україна стала на шлях самостійного розвитку, що обумовило фундаментальні зміни в економіці, суспільному житті та духовній сфері. Трансформувалися і цінності, як суспільні, так і особистісні. Ці зміни в першу чергу відобразилися на вихованні молодого покоління громадян, адже від пріоритетів у ціннісному світогляді молодих людей залежить майбутнє України. Від того, яким змістом наповнена особистісна система цінностей учня залежить, наскільки вона може бути головною силою розбудови демократичного, стабільного, гуманістичного суспільства. Тому цінності шкільної молоді це не тільки і не стільки особиста справа кожного учня, скільки проблема суспільства.

Як відомо, процес формування цінностей у освітніх закладах спрямований на розвиток в у молодого покоління духовності, орієнтирів на загальнолюдські та національні цінності, виховання любові до своєї держави, землі, народу, готовності брати участь у процесах державотворення,

ефективно виконувати професійні функції. Саме тому проблема формування цінностей особистості постала в центрі уваги психолого-педагогічних досліджень в умовах розбудови української держави.

У цьому контексті історія України як навчальна дисципліна має великий потенціал для формування у шкільної молоді ціннісної системи. Зміст предмета завжди спрямований не тільки на розвиток світогляду особистості, а й сприяє розв'язанню виховних завдань, зокрема у сфері духовних цінностей старшокласників. Знання, отримані в процесі вивчення історії України, поглиблюють осмислення учнями соціальної дійсності, сприяють обранню кожним із них свого індивідуального способу суспільного буття – всіх тих якостей, які інтегруються в сенсожиттєві цінності.

Для того, щоб історія України сприяла вищезазначених завдань формування ціннісної системи учнів ліцею, на наш погляд, необхідно враховувати в її змісті такі важливі моменти.

1) вона має містити певну систему історичної інформації, що засвоюється у вигляді аксіологічних історичних знань, умінь і навичок, в яких особистість опановує відповідні способи розумової діяльності.

2) курс має акцентувати на питаннях досвіду нашого народу щодо ставлення до світу, до людей, до себе. Тільки такий підхід може повною мірою забезпечити емоційно-ціннісний розвиток особистості учнів у процесі навчання історії.

3) викладання історії України має будуватися за принципом: розглядати історію ідей, концепцій, теорій як драму людей, яка розігрується в конкретній історичній та життєвій ситуації, що дозволить здійснити необхідний емоційний вплив на старшокласників, без якого неможливим є ефективний процес формування цінностей особистості та її громадянської компетентності.

Розвиток знанневої сфери учнів, орієнтованої на формування у них системи цінностей, відбувається шляхом включення аксіологічної інформації у зміст історичної освіти, зокрема: про соціальну, економічну, політичну та духовну історію України та тісний взаємозв'язок всіх сфер людського буття, повсякденне життя, психологію суспільства, взаємовідносини, взаємовплив та діалог культур різних народів, про людину як суб'єкта і творця історичного процесу, про систему таких загальнолюдських та національних цінностей українського суспільства як гуманізм, Батьківщина, самовизначення, права і свободи людини, держава, громадянин, людина, сім'я тощо.

Діяльнісний складник формування громадянських цінностей учнів ліцею забезпечується наявністю у змісті історичної освіти таких аксіологічних умінь: аналізувати й узагальнювати навчальний матеріал у певній системі, оцінювати найважливіші події та явища української історії та культури в контексті світової, застосовувати набуті знання для прогнозування суспільних процесів з позицій загальнолюдських та національних цінностей.

Аксіологічний складник історичної освіти, спрямований на формування громадянських цінностей учнів ліцею має містити такі сюжети, що впливають через емоційно-чуттєву сферу на інтеріоризацію цінностей, ставлень, установок суспільства в особистісні:

- загальнолюдських: добра, чуйності, милосердя, совісті, чесності, поваги, правдивості, працелюбності, справедливості, гідності, терпимості до людей, повага й любов до своїх батьків, роду, бережливе ставлення до природи;

- демократичних: цінність людського життя, гідність, права і свободи людини; повага до законів; свобода, справедливість, рівність можливостей, солідарність, довіря, мир, повага до інтересів, прав, самобутності великих і малих народів, міжкультурне взаєморозуміння, толерантність;

- національних: обов'язок і відповідальність перед співвітчизниками, Батьківщиною, державою; віра в духовні сили своєї нації, її майбутнє; любов до України та рідного краю, повага до її культури, традицій, історії.

Отже, підсумовуючи можна зазначити, що лише за умови включення у зміст вітчизняної історії вищеназваних елементів дасть змогу чітко орієнтувати навчальні заклади на конкретний результат - формування громадянських цінностей учнів старшої школи.

О.В. Салі,

викладач кафедри англійської мови та перекладу
Ізмаїльського державного гуманітарного університету
м. Ізмаїл, Одеська область, Україна

НАЦІОНАЛЬНО-РЕГІОНАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ФІЛОЛОГІВ

В даний час все більша кількість викладачів іноземної мови переконуються на власному досвіді, що для ефективної організації освітнього процесу недостатньо знань лише граматики і лексики, але необхідні знання про економіку, політику, право, соціальну сферу, культуру, традиції і побут країни, яка вивчається. Тому в сучасній освіті дуже важливим є розвиток соціокультурної компетентності здобувачів вищої освіти.

За загальним визнанням, к. XX століття і п. XXI століття – це період глобальних інновацій у всіх галузях культури, економіки, техніки, суспільної думки і індивідуального життя кожної людини. Стає очевидним, що в наше століття у зв'язку з великими змінами в політичному та економічному житті суспільства вивчення іноземної мови як засобу міжкультурного спілкування в умовах діалогу культур стає важливим завданням. Проблема змісту